

Karjaviesti

3•2021

www.delaval.com/fi

VIERASKYNÄ

sorkanhoitokouluttaja
Heli Gröhn

HAASTATTELUSSA:

Juha Nousiainen, Valio:
HIILINEUTRAALI MAITO

ASIAKKAAMME KERTOIVAT:

- + Päivi ja Timo Suhonen: DeLaval huolto
- + Martti Suvilehto: VMS V310 RePro
- + Vuorenmaan Maatila Oy: Robottilypsy ja biokaasun tuotanto
- + Ari ja Topias Teppo Finnmilk: Viilennys kannattaa
- + Jaakko Kukkonen ja Virve Mäkipää: Navetan laajennus

Suosittu
VERKKO-
KAUPPAMME
on aina auki
24/7!

KONE
AGRIA

14.-16.10.2021 TAMPERE

Tervetuloa **KoneAgria 2021** -näyttelyyn
Tampereelle, D-Halli osasto **D110**
Messutarjouksena tarvikkeet -15%

facebook.com/delavalsuomi
instagram.com/delavalsuomi

 DeLaval

Pääkirjoitus

COVID-19 HELLITTÄÄ LOPULTAKIN? Koittaako vihdoin vapaus? Nyt rokotuskattavuus alkaa olla niin hyvällä tasolla, että koronarajoituksia on ollut mahdollista höllätä. Oletettavasti virusmuunnokset eivät jätä ihmiskuntaa rauhaan vielä pitkään aikaan, jos koskaan. Tauti on ja pysyy keskuudessamme. Rokotukset ottamalla voi olla kohtuullisen rauhallisiin mielin ja melko varma, ettei saa taudin vakavaa muotoa. Nyt voimme suunnitella ja toteuttaaakin isompiakin asiakastapaamisia kuten. messuja ja avoimia ovia.

KONEAGRIA 2021 näyttely Tampereen messukeskuksessa toteutuu. Näyttelyn toteutuminen on varmistunut ja se on mahdollista toteuttaa koronaturvallisesti. Tapahtuman järjestäjät suosittelevat, että messuille saapuisivat vain terveet, täyden rokotussuojan saaneet, koronan jo sairastaneet tai koronatestillä testatut kävijät ja näytteilleasettajat. Osallistujien ei tarvitse esittää erillisiä todistuksia sisäänkäynnin yhteydessä, vaan tämä perustuu vahvaan suositukseen. Koronatestiksi riittää myös itsetehty ennakkotesti. Omatoimisia testejä on myynnissä KoneAgrian sisäänkäynneillä. Messuille osallistujilta edellytetään luonnollisesti myös koronaturvallista käytöstä: maskeja suositellaan ja hyvää käsihygieniaa tulee noudattaa. Odotamme innolla ja turvallisesti mielin jälleen tapaamistanne.

UUTUUDET LAITETAAN ESILLE. Pitkästä aikaa voimme esitellä uutuuksia tuotteitamme ihan konkreettisesti. KoneAgria näyttelyssä esittelemme mm. keräävän lantarobotin. Paljon muuta mielenkiintoista nähtävää.

KARJAVIESTI NR 3 on käsissäsi. Tällä kertaa se on luettavissa sekä painettuna, että diginä. Muutama juttu on uudelleen julkaistu kesän digiversiosta. Sorkkien hoito ja sorkkaterveysteema on meillä muutenkin voimallisesti esillä loppuvuoden aikana. Lisäksi lehdessä on tarjolla monipuolinen kattaus kiinnostavia asiakastarinoita. Miellyttäviä lukuhetkiä!

Matti Oinonen, päätoimittaja
Suomen ja Itäisen Euroopan
markkinointipäällikkö

TÄSSÄ NUMEROSSA MM.

3 Kaikenkattava huoltosopimus, oikea valinta Uotilan tilalle

14 Maitoa ja biokaasua Vuorenmaan Maatila Oy

18 Maidontuotannon vaikutus ilmastonmuutokseen,
Juha Nousiainen haastattelussa

24 Ari ja Topias Teppo Finn milkiltä puhuvat viilennyksestä

26 Jaakko Kukkonen ja Virve Mäkipää tähtäävät korkeaan tuotokseen

Karjaviesti 3/21

30. vuosikerta

Julkaisija: DeLaval

Päätoimittaja: Matti Oinonen

Toimittajat: Susanna Kyllönen, Olli Kasurinen, Antti Peltola, Marjaana Peltola, Jenny Salmela, Tero Eerikäinen

Taitto: Studio Lume Oy / Katja Konga

Paino: PunaMusta, 2021

Osoitelähde: Hankkijan ja DeLavalin asiakasrekisterit

 DeLaval

Huoltohommista ei Uotilan tilalla tarvitse turhaan huolehtia

Päivi ja Timo Suhoselle paras vaihtoehto yhteistyökumppaniksi on DeLaval ja huollon kanssa tehty kaikenkattava sopimus. Sopimuksen myötä on ollut helppo toimia, määräaikaishuollot tulee tehtyä vakihuoltoteknikon kanssa ajallaan ja poikkeustilanteissa apua saa aina päivystyksen kautta.

” Aina on saatu apua kun sitä on robotin kanssa tarvittu, kertoo Päivi Suhonen. Kuvassa vasemmalla on DeLavalin huoltopäällikkö Pasi Toropainen.

Alkukesän aamuna ajelen läpi kauneimman Järvi-Suomen kohti Rantasalmea ja Uotilan tilaa. Kumpuilevien peltojen ja metsäaikujen välistä pilkottavien järvien jatkuessa loputtomiin saavun perille Suhosten maitotilan pihaan. Vastassa ovat tilan emäntä **Päivi Suhonen** ja alueen huoltopäällikkö **Toropaisen Pasi**. Päivi ja Pasi ovat tuttuja jo pitkältä aikaa, onhan tilalla ollut käytössä VMS Classic -lypsyrobotti jo yli kolme vuotta. Isäntä **Timo** on pellolla töissä, onhan nyt kesän kiireisin aika. Juttutuokiomme aluksi Päiville soittaa hyvä tuttu ja muutenkin mukava mies, oma huoltoteknikko **Kalle Kummala** kysyäkseen kuulumisia ja varmistaakseen robotin toimintaa. Päivin mukaan DeLavalin väen kanssa pidetään yhteyttä muutenkin kuin vikatilanteiden sattuessa.

Tämän päivän keskustelunaiheemme on kaikenkattava huoltosopimus eli InService AllInclusive™. Sopimus on ollut Suhosilla voimassa koko sen ajan, kun robotti on tilalla lypsänyt ja ensimmäisen kauden jälkeen sopimus on tänä kesänä uusittu samansisältöisenä. Suhosten pihatto-navetta on valmistunut jo vuonna 2001, silloisen käytännön mukaan navetta varustettiin lypsyasemalla. Aikansa asema palvelikin hyvin, sekä tilan väki että lehmät olivat tyytyväisiä ja tuotanto rullasi mukavasti. Vuosien kuluessa ajatus automaattisesta lypsyjärjestelmästä alkoi kuitenkin kyteä varsinkin Päivin mielessä. Työn rutiineihin kaivat-tiin hieman muutosta, työkyvyn säilyminen vielä vuosiksi eteenpäin on tärkeää ja toiveissa oli myös lisätä mahdolli-suuksia vaikuttaa omaan vapaa-aikaan. Vaihtoehtoja kar-toitettiin huolellisesti, kuitenkin DeLaval VMS-lypsyjärjes-telmä erottui heti alkuun mieluisampana.

Koska robotti sijoitettiin vanhaan pihatoon, jouduttiin muutoksessa taipumaan jonkin verran kompromisseihin. Lypsyasema oli käytössä vielä muutaman kuukauden ajan robotin toimiessa alussa ruokintakioskina. Tällä tavalla lehmät saatiin luontevasti kulkemaan keskelle pihattoa sijoitetun robotin läpi ja varsinainen lypsyaloitus sujui sekä ihmisten, että eläinten kannalta miellyttävästi. Robotin tieltä jouduttiin poistamaan muutama makuuparsipaikka, mutta vastaavasti niitä saatiin lisää, kun lypsyasema purettiin pois robotin käyttöönoton jälkeen. Remontin myötä rehuvajasta muokattiin tilaa umpilehmille ja nuorkarjalle sekä poikimakarsinalle. Umpilehmille tehtiin kätevästi lisätilaa myös katetusta laakasiilosta, jossa ummikot saavat viettää aikaa lokoisasti tilavalla kestokuivikepohjalla.

Alusta asti Suhosille on ollut selvää, että automaattilypsyyn liittyy helpottuneiden päivittäisrutiinien lisäksi jonkin verran lisääntyneet huoltovelvollisuudet. Koska lypsykone käy ympäri vuorokauden, on sen ylläpidosta huolehdittava tarkkaavaisesti. Tilan oma väki on tässä avainasemassa ja omaa mielenkiintoa on syytä löytyä koneen kanssa haastavan tilanteen sattuessa. Päiville ja Timolle paras vaihtoehto yhteistyökumppaniksi on DeLaval ja huollon kanssa tehty kaikenkattava sopimus. Sopimuksen myötä on ollut helppo toimia, määräaikaishuollot tulee tehtyä vaki-huoltoteknikon kanssa ajallaan ja poikkeustilanteissa apua saa aina päivystyksen kautta.

Päiville ja Timolle paras vaihtoehto yhteistyökumppaniksi on DeLaval ja huollon kanssa tehty kaikenkattava sopimus. Kuvassa: Päivi Suhonen ja Matti-poika sekä DeLaval huoltopäällikkö Pasi Toropainen.

LUE LISÄÄ

Kaikenkattava huolto-sopimuksemme:

Myös tarvikkehankinnoissa on haettu tuttua laatua ja helppoutta. Tila tekee vuosisopimuksen tuotantotarvikkeista ja DeLaval huolehtii tuotteiden toimituksesta määrällisesti ja ajallaan. Keskittämällä palvelut ja tuotteet samalle toimijalle voi maidontuottaja lepuuttaa hermojaan, eikä jokaisen purnukan ja kanisterin perään tarvitse soitella. Vuoden 2021 alussa aloittanut Tarvikemyyntitiimi pystyy huolehtimaan asiakkaiden tarpeista entistä huolellisemmin ja alueen oma myyjä muokkaa tilaukset ennen toimitusta tilan tarpeiden mukaisiksi.

InService All-Inclusive™-sopimus helpottaa arkea monin tavoin. Huoltojen ja tarvikkeiden hinnat ovat ennalta tiedossa koko sopimuskaudelle. Laskutus hoidetaan sopivin väliajoin, vaikka kerran kuussa, jolloin suu-

UOTILAN TILA, Rantasalmi

Omistajat:	Timo ja Päivi Suhonen
Lypsylehmiä:	55
Nuorkarjaa:	40 + vasikat
Keskituotos:	10 000 kg
Navetta:	pihatto rakennettu 2001, peruskorjaus 2018
Lypsy:	1 VMS Classic, jossa HN500
Tuotannonohjaus:	DeLaval DelPro™
Lannanpoisto:	ritiläpalkit, lantarobotti suunnitteilla
Ilmavaihto:	kennoikkunat

ret kertamaksut eivät kuormita tilan budjettia. Huollot määräytyvät ajallaan koko sopimuskaudelle, jolloin työn suunnittelu on myös huoltomiehelle helpompaa, kun tehtävät ovat tiedossa jo pitkälle tulevaisuuteen. JS

LUE LISÄÄ

Kanta-asiakkuudesta

Päivitä tietosi tai liity kanta-asiakkaaksi:

Pienen epäilyn jälkeen Martilla on vahva usko VMS V310:n RePro-ominaisuuden toimintaan – SE ON OLLUT AINA OIKEASSA

Martti Suvilehto teki vuosi sitten ison päätöksen ja osti toimivan lypsyrobottilan Pyhäsalmeilta. Ensimmäinen vuosi on tilallisena ja maidontuottajana ollut melkoista hullunmyllyä, mutta nyt tilanne alkaa vakiintua. Tästä suurelta osin on kiittäminen uutta DeLaval VMS V310 -lypsyrobotia. Uuden lypsyrobotin myötä tilamaidon solut ja bakteerit putosivat dramaattisesti ja ovat nyt kirkkaasti alle E-luokan rajojen. Vaikka Martti ei syntyjään olekaan maatilalta, on hänellä vankka kokemus ja tieto maitotilojen neuvonnasta. Agrologin koulutus ja lomitustyöt sekä toiminta ProAgrian neuvojana ovat olleet hyvä selkänäoja tilan haltuunotossa.

Isäntä Martti Suvilehto VMS V310 näytön äärellä yhdessä DL huoltoteknikko Hannu Illikaisen kanssa.

Vanhat lypsyrobotit meinasivat aiheuttaa harmaita hiuksia

– Ostamallani Majurin tilalla oli kaksi lypsyrobotia (vm 2007), jotka eivät suurista ponnisteluista ja elvytystoimista huolimatta heränneet oikein henkiin. Käytännössä ne toimivat kuin kaksipaikkainen lypsyasema,

Martti selittää. Solu- ja bakteeriluku oli koko ajan E-luokan ylärajoilla ja utareterveys lehmillä oli varsin huonolla tolalla. Martin toimenpideohjelmassa lypsyn kuntoon saattaminen oli ykkösprioriteetti. DeLavalin laitemyyjä **Jari Simola** astui mukaan kuvaan ja syksyllä 2020 kaupat tehtiin uudesta VMS V310 -lypsyrobotista, jossa on RePro-ominaisuus. Aluperin tarkoitus oli asentaa uusi robotti vanhojen robottien paikalle, mutta ajatuksesta luovuttiin, jotta lypsyn vaihto uudelle robotille tapahtuisi mahdollisimman joustavasti. Niin kävikin. – Lehmien lypsyn vaihto uudelle robotille sujui todella näppärästi. Lehmät ottivat uuden robotin nopeasti omakseen. Osittain sitä helpotti myös se, että entisissäkin roboteissa oli robottikäsi, joten se ei ollut lehmille mitenkään uutta, Martti selvittää ja jatkaa. – Uskomattomimmalta näytti kolmen hiehon opettaminen robottilypsyyn, sillä ne VMS lypsi myös helposti, vain ”houkutusrehunappuloita” tarvitsi antaa ruokintakaukaloon.

Vanhat käytetyt lypsyrobotit päätettiin jättää paikalle, jotta vaihto uuteen robottiin sujui joustavasti.

VMS V310 -lypsyrobotti on täyttänyt odotukset ja nyt kehityskohteet ovatkin jo muualla

Martin tavoitteena oli saada robottilypsy toimimaan ja maidonlaatu varmistettua sekä eläinten terveys turvattua. Nämä tavoitteet on nyt saavutettu reilusti ja tilan tilanne rauhoitettua. – Nyt voin alkaa kehittää tilaa ja navettaa rauhallisemmissa merkeissä. Lypsyn saaminen kuntoon oli ehdottomasti kii-reellisin toimenpide, Martti selittää. Utareterveys on nyt parantunut roimasti, eikä maidon laatu ole enää jatkuvana huolena. – Sorkkaterveyttä pyritään myös parantamaan, koska sillä osa-alueella on vielä haasteita. Suunnitelmissa on ottaa hiljan hankitut sorkkakylpyaltaat käyttöön ja lisäksi tavoitteena on lehmien ulkoiluttaminen navetan takana olevalla laidunlohkolla, Martti avaa tulevia suunnitelmiaan. Lantakäytävillä on kumimatot, mikä edesauttaa sorkkaterveyttä. Sorkat hoidetaan säännöllisesti n. 3kk:n välein. Navetan ilmanvaihto on myös tarkoitus uudistaa. Martin ajatus on vaihtaa mekaanisesta ilmanvaihdosta luonnolliseen ilmanvaihtoon: poistaa ikkunat ja laittaa tuloilma ja sen säätö nostettaville kennoikkunoille. Vanhat lypsyrobotit poistetaan navetasta ja navetan päätyyn tullaan tekemään tila takakierrolle ja kuivikekarsinalle.

MAJURIN TILA, Pyhäsalmi

Omistaja:	Martti Suvilehto (2020->)
Eläimiä:	78 lehmää, nuorkarjaa 56 + vasikat
Rakennus:	2007- luvulla rakennettu pihatto
Tuotos:	11 250 kg EKM
Lypsy:	DeLaval VMS V310 lypsyrroboti, RePro-ominaisuudella
Tuot. ohjaus:	DeLaval DelPro
Ruokinta:	Ape, joka jaetaan mattoruokkijalla
Lannanpoisto:	Ketjulanpoisto ja kumimatot
Ilmanvaihto	Mekaaninen, kennonkukat suunnitteilla

Martti Suvilehto on jo tottunut DelPro-tuotannonohjausjärjestelmän käyttäjä etenkin RePro-ominaisuus on ollut suureksi hyödyksi.

RePro on jo osoittanut toimintakykynsä ja etunsa

Alussa Martilla oli omien sanojensa mukaan hieman vaikeuksia luottaa RePron toimintamalliin ja progesteronimittaukseen. – Oli tehtävä selkeä päätös, että ReProon on syytä luottaa ja seurata sen antamia toimintaohjeita ja mallia, hän muistelee. Vain kerran hän ehti epäillä toimintahäiriötä, kun tuloksessa oli epäilyttävä ristiriita, mutta sekin osoittautui oikeaksi tiedoksi. Nyt Martilla on täysi luotto järjestelmään. Hän on myös erittäin tyytyväinen saamaansa robotin käyttöönot-

tokoulutukseen. ProAgrian neuvoja **Pirkko Korhonen** on ollut kouluttamassa DelPron ja robotin käyttöönotossa ja osoittautui erittäin osaavaksi kouluttajaksi. RePron käyttöopastuksen teki Lehmälääkärit.com. Martti esitteleekin DelProta muutamia tapauksia, joissa progesteronimittaus ja RePron antavat selkeästi apua päätöksen tekemiseen. RePron avulla on mm. löydettävissä lehmän hedelmällisyshäiriöt. Martin esimerkissä Okariinalehmän munasarjat eivät poikimisen jälkeen alkaneetkaan toimia normaalisti, eikä tästä

johtuen progesteronihormonin erityis toiminnut normaalisti. Tämän havainnon myötä oli helppo tehdä eläinlääkärin kanssa päätös lehmän hoitotoimenpiteistä ja nyt on mahdollista seurata, kuinka hyvin tehdyt toimenpiteet vaikuttavat. Koska RePron toiminta perustuu ns. biomalliin, se osaa päättää milloin esim. progesteronimittauksia pitää ja kannattaa tehdä. Katso Martin itsensä kertomana hänen omat esimerkkinsä RePron käytön hyödyistä. Linkki löytyy jutun lopusta.

Kaikenkattava huoltosopimus oli itsestään selvä valinta, kun sitä mahdollisuutta tarjottiin

Edellisen robotimerkin ja robotin toiminnan kanssa oli valtavia haasteita ja Martti ehti jo olla epätoivon partaalla, joten lypsyrrobotin toiminnan varmuus oli hänelle kaiken a ja o. Kaupanteko sujui DeLavalin laitemyyjä Jari Simolan kanssa vallan hyvin. Kaupat VMS V310:stä tehtiin ja marraskuussa 2020 lypsy uudella robotilla alkoi. – Koska edellisen robotin kanssa oli paljon ongelmia, halusin varmistaa sen, että uuden robotin toiminta on oikealla tasolla ja myös säilyy siellä, Martti kuvailee tilannettaan. – Kun minulle tarjottiin Kaikenkattavaa huoltosopimusta, oli sen valinta itsestään selvä. Martti voi nyt keskittyä täysin muun toiminnan kehittämiseen, eikä huollon ja lypsyrrobotin toiminta paina hänen mieltään. DeLaval huoltoteknikko **Hannu Illikainen** on Majurin tilan lypsyrrobotin ”omälääkäri”. Hannu onkin jo tehnyt tämänkin lypsyrrobotin ensimmäisen huollon. – Hannun ja DeLavalin toimintaan kaiken kaikkiaan olen ollut hyvin tyytyväinen, Martti alleviivaa ja jatkaa, asiat ovat hoituneet ja jos jotain epäselvää on ollut, asiat on selvitetty nopeasti. Hannulla on n. 15 lypsyrrobotia omissa hoidossaan. – Uusin robottimalli on Classicmallia huoltoystävällisempi, Hannu kertoo. Hannun tykkää omasta työstään ja hänelle on sinänsä ihan sama, onko huoltokohteena

OCC-solulaskuri löytyy huoltoluukun takaa Martti ja Hannu asian ympärillä.

Katso Martin itsensä kertomana hänen omat esimerkkinsä RePron ja progesteronimittauksen käytön hyödyistä.

putkilypsykone, lypsyasema vai lypsyroboti sillä kaikki ovat yhtä kiinnostavia. – Suurin ero on siinä, että lypsyrobotin pysäyttäminen on aina haaste, sillä huoltokatkon olisi oltava mahdollisimman lyhyt, Hannu kommentoi. Hannu asuu vain n. 20 km:n päässä Majurin tilalta, joten apua on tarvittaessa lähellä. Kulutustarvikkeiden toimituksista tilalle pitää huolen tarvikemyyjä **Heikki Antikainen**, jonka kanssa Martilla on myös hyvä yhteistyö.

Keskituotos on tällä hetkellä 11 250 kg EKM, mutta tavoite on korkeammalla

Tilan akuutti kriisi on ohi ja Martti pyrkii nyt kehittämään tilaa, karjaa ja sen olosuhteita siihen suuntaan että tuotosta saadaan edelleen nostettua. Työkaluina tässä hänellä on mm. ruokinnan säätäminen ja jalostustoi-
menpiteet. Martilla on selkeänä tavoitteenaan kehittää Majurin tilasta moderni ja hyvin toimiva lypsykarjatilaa ja siinä hän on jo hyvällä alulla. Vuoden aikana on tilan tilanne vakautettu ja kehitys saatu käyntiin. Tästä on hyvää jatkaa. *MO*

LUE LISÄÄ

**DeLaval VMS V310
RePro-ominaisuus**

**Kaikenkattava
huoltosopimus**

Huoltoteknikko Hannu Illikainen viihtyy työssään ja etenkin työn monipuolisuus saa kehuja.

Optimoi VMS lypsy

DeLaval vedinpesu robottilypsyyn: saippuatiiviste vedinpesuun ennen lypsyä, suunniteltu erityisesti VMS V300 -sarjan DeLaval PureFlow-järjestelmään.

- Likaisilla vetimillä on yhteys korkeaan solulukkuun ja utaretulehduksiin.
- Pesuaineen käyttö auttaa pitämään vedinpesukupin puhtaampana, jolloin ympäristöperäisten utaretulehdusten vastustaminen ja ennaltaehkäisy helpottuu.
- Mieto, maitohappopohjainen utaresaippuatiiviste tehostettuun vedinpesuun ennen lypsyä auttaa myös pitämään pesukupin ja käsivarren puhtaampana, hoitaen samalla vetimen ihoa.
- Helppokäyttöinen ja riittoisa pesuaine vetimille ennen lypsyä.
- Suunniteltu käytettäväksi etenkin VMS V300/V310-lypsy-roboteilla

Annostelu: Vedinten pesuaineen annostelu tapahtuu automaattisesti ja käyttömäärä on vain 5 ml vesilitraa kohti. Pesuaine on valmis käytettäväksi, eikä käyttäjän tarvitse sitä erikseen laimentaa. Käyttöaika on 12 kuukautta valmistuksesta ja pesuainetta on saatavilla sekä 60:n ja 200 litran astioissa. Tuotenumerot: 60l, 741006756 / 200l, 741006757

DeLaval PureFlow-pesukuppi valmisteleo vetimet lypsyyn ainutlaatuisella ilman, veden ja saippuan (suositeltu) yhdistelmällä, suorittaen yhdellä kertaa vetimen pesun, kuivauksen ja stimuloinnin.

Luke valitsi tutkimusnavettojen lypsy- ja seurantajärjestelmien toimittajaksi DeLavalin

Luonnonvarakeskuksen (Luke) Jokioisten ja Maaningan tutkimusnavetoiden lypsy- ja tuotannonseurantajärjestelmien toimittajaksi on valittu DeLaval.

DeLaval toimittaa Jokioisiin rakennettavaan uuteen tutkimusnavettaan kolmen lypsyrobotin automaattisen lypsyjärjestelmän ja Maaningan peruskorjattavaan tutkimusnavettaan yhden. Lypsyjärjestelmään sisältyy myös väkirehujen jakelu. Jokioisiin toimitetaan myös tutkimustoimintaan tarvittava putki-lypsylaitteisto. Molemmissa kohteissa laitteet ja tuotannonseurantajärjestelmä integroidaan Luken tutkimustietojärjestelmiin.

– Suomen maatalouden suhteellinen kilpailuetu on nurmeen perustuvassa maitoketjussa. Kunnianhimoinen ja kansainvälisesti kilpailukykyinen maitoketjun tutkimus tarvitsee huippuluokan tutkimusympäristöt, Luken pääjohtaja **Johanna Buchert** sanoo.

– DeLavalilla on toimintaa maailmanlaajui-

sesti, ja meillä on aikaisempaa kokemusta eri maissa tehtävästä yhteistyöstä tutkimuskeskusten kanssa. Siksi onkin hienoa päästä toimittamaan laitteet ja ohjausjärjestelmät Luken tutkimusnavetoihin ja siten myös osaksi Suomessa tehtävää maidontuotannon huippu-tutkimusta, sanoo **Jari Virrankoski** DeLavalin Suomen ja Itäisen Euroopan johtaja.

Entistä tarkempaa tietoa tuotannon tueksi

Luke kehittää maitoketjun tutkimusinfrastruktuuriaan rakennuttamalla Jokioisiin uuden tutkimusnavetan ja peruskorjaamalla Maaningan navetan. Navetat muodostavat yhdessä kansainvälisen tason tutkimusympäristön, joka tukee maitoketjun toimijoita sekä

huippututkimusta kestävä ja kilpailukykyisen tuotannon edistämiseksi.

Uudella automaattisella lypsyjärjestelmällä voidaan kerätä aikaisempaa tarkempaa jatkuvaa tietoa lypsylehmän tuotannosta ja hyvinvoinnista. Tätä tietoa voidaan käyttää kehitettäessä laadukkaampaa tuotantoa myös ympäristövaatimukset huomioiden.

Senaatti-kiinteistöt on aloittanut tutkimusnavetan rakentamisen Jokioisilla. Tavoitteen mukaan tutkimusnavetta valmistuu syksyllä 2022. Maaningan peruskorjaus on käynnissä, ja se valmistuu alkuvuodesta 2022.

Me terveitä sorkkia.

”Lehmän tuottavuuden ja kestävyiden kannalta on tärkeää pitää sorkat parhaimmassa mahdollisessa kunnossa”

Näin kirjoittaa sorkkahoitaja Heli Gröhn.
Lue koko alla oleva sorkanhoitoartikkeli.

Kirjoittaja:

Heli Gröhn, Kiuruvesi Luupuvesi
Agrologi YAMK, Sorkkahoitaja,
sorkkahoitokouluttaja, karjanhoitaja
lisälässä 3 VMS navetassa

Lehmylehmän hyvä sorkkaterveys on yksi lenkki ketjussa, jolla eläimen kestävyttä saadaan parannettua. Kestävyden parantuessa lypsylehmän taloudellinen tuotantoikä pitenee ja uusimiskulut alenevat. Sorkkaongelmien ennaltaehkäisyyn kannattaa panostaa, sillä se vähentää vaivannäköä jokapäiväisessä työssä ja parantaa maidontuotannon kannattavuutta.

Lehmän ontuminen johtuu siitä, että se yrittää välttää kipua. Ontuva lehmä ei voi hyvin, sen hyvinvointi on heikentynyt, mikä tarkoittaa, että olosuhteissa tai hoidossa on mahdollisesti korjattavaa. Sairaana eläimen hoidosta aiheutuvat kulut ovat pääasiassa eläinlääkintäkuluja, mutta välillisesti kustannuksia tuo myös hoitotyön lisääntyminen ja hidastuminen sekä maitotuotoksen vähentyminen. Monesti lehmän ontumista pidetään niin normaalina, että ontuvan lehmän aiheuttamaa vaivaa ei edes huomioda lisätyöksi ja sitä kautta ylimääräisiksi kustannuksiksi.

Pihattonavetoiden ja automaattisten lypsyjärjestelmien yleistyessä lehmien liikuntakyvyn merkitys kasvaa, sillä jos lehmä ei kykene siirtymään riittävän säännöllisesti syömään ja lypsylle, sen poistoriski kasvaa. Sorkka- ja jalkaviat aiheuttavat ennenaikaisten poistojen ja heikentyneen hyvinvoinnin lisäksi taloudellisia tappioita, jotka aiheutuvat alentuneesta maitotuotoksesta, heikentyneestä hedelmälli-

syydestä, kasvaneista eläinlääkintä- ja sorkkahoitokuluista sekä ylimääräisen työn menekistä.

Optimaalisessa tilanteessa sorkkahoito on ennaltaehkäisevää hoitoa sekä seurantaa.

Pihatoissa sorkat kulumat, mutta kuluminen on yleensä epätasaista. Takajalkojen ulkosorkat pyrkivät kasvamaan paksuutta enemmän, jolloin jalkojen asento kääntyy pihtiseksi eli takajalan ulkosorkkien kärjet kääntyvät osoittamaan sivullepäin, jolloin painorasitus kohdistuu ulkosorkkiin ja ne ovat helpommin alttiita vaurioille, yleisimmin valkoviivan repeämälle tai -paiseelle sekä anturahaavau-malle. Myös ulkosorkan pohjaan kasvaa luonnostaan enemmän sorkka-ainesta, jolloin se lisää painorasitusta sorkkaluun pään kohdalle ja hoitamattomana aiheuttaa anturahaavau-man.

"Terveessä ja hyväkuntoisessa sorkassa ei näy jälkiä vaurioista eikä sairauksista."

"Sorkkanhoitajan työ on vaativaa ja fyysisesti raskasta, mutta oikeat työvälineet ja -asennot tuovat helpotusta ja nopeuttavat työn edistymistä."

Sorkkahoidon tarkoitus on palauttaa sorkka sen normaaliin muotoon sekä saattaa pohjan painonkannatuspinnat oikeaan tasoon. Tämä tekee sorkista kunnolla toimivia ja lieventää mekaanisia vaurioita. Optimaalisessa tilanteessa sorkkahoito on ennaltaehkäisevää hoitoa sekä seurantaa. Karjan sorkat hoidetaan säännöllisin väliajoin, millä varmistetaan että sorkat ovat oikean mittaiset ja -muotoiset. Oikein hoidetun sorkan sorkkapuoliskot ovat tasapainoiset, oikean pituiset sekä niihin on tehty riittävän suuri holvaus. Hoidon yhteydessä tulee myös välttää sisäsorkkan kannan madaltamista sekä sorkkan kiilteen poishiomista.

Sorkkahoidon jälkeisinä päivinä maitomäärässä ei saisi tapahtua suuria muutoksia. Jos maitomäärä putoaa tai lehmät arkoavat/ontuvat sorkkiajan sorkkahoidon jälkeen, on hoito suoritettu mahdollisesti väärin. Syitä tähän voi olla sorkkahoitotekniikassa tai navetan ympäristöolosuhteissa. Jos maitomäärä nousee sorkkahoidon jälkeen, voidaan ajatella, että sorkkahoito on tehty liian myöhään. Karjassa on jo mahdollisesti ollut piileviä sorkkavikoja, joiden vuoksi lehmät ovat jo vähentäneet maidontuotantoaan optimaalisesta. Tällaisissa tapauksissa olisi hyvä miettiä, olisiko karjan sorkkahoitoväliä syytä lyhentää ja tarkastella asiaa uudelleen seuraava

van hoitokerran jälkeen. Pihatoissa tilannetta voi tarkastella myös eläinten syönti- ja lypsykäyttäytymisestä. Onnistuneen sorkkahoidon jälkeen eläimet ovat aktiivisempia käymään lypsyllä sekä ruokintapaikalla, mikä yleensä tarkoittaa myös maitomäärän nousua. Oikein tehdyn sorkkahoidon jälkeen lehmä ei saa ontua!

Lehmän tuottavuuden ja kestävyuden kannalta on tärkeää pitää sorkat parhaimmassa mahdollisessa kunnossa. Sorkkaongelmat aiheuttavat lähes 90% ontumisista lypsykarjoissa ja ne ovat yhteydessä terveyden, hyvinvoinnin ja olosuhteiden ongelmiin. Ennaltaehkäisevällä sorkkahoidolla pyritään pitämään lehmän sorkat siinä kunnossa, ettei ontumista ehdi tapahtua. Käytännössä tämä tarkoittaa jopa neljän kuukauden välein tehtävää säännöllistä sorkkahoitoa. Navetan olosuhteet vaikuttavat tähän hyvin paljon. Kumimatoilla kävelevillä lehmillä sorkat kasvavat hieman enemmän, mutta sorkat ovat terveitä ja niitä on sorkkahoidon yhteydessä helppo hoitaa oikeaan kulmaan ja oikean pituisiksi. Betonilattialla kävelevillä lehmillä sorkat ovat useimmiten oikean pituiset mutta sorkkan pohjaan on kasvanut sorkka-ainesta tehden pohjasta pyöreän. Sorkkanpohjia tarkastelemalla on mahdollista löytää jokaiseen navettaan sopiva sorkkahoitoväli, jolloin sorkat hoide-

Käytävämatot parantavat olosuhteita navetassa muun muassa vähentäen liukkautta betonilattioilla. Kumimatopintaisilla käytävillä esiintyy vähemmän sorkkavaurioita sekä liukastumis- ja kaatumisvammoja. Lohenpyrstöliitoksella saadaan matot tiiviisti ja tiukasti yhteen.

taan oikeaan ajankohtana, ennen kuin sorkkien vauriot ovat ehtineet vaikuttaa laskevasti maidontuotantoon.

Kulkukäytävien pinnoituksen merkitys sorkille (käytävämatot)

Betonipintojen peittäminen kumisilla käytävämatoilla on hyvä ratkaisu. Käytävämatot pidentävät lehmien askelia, matoilla on helppompi liikkua ja eläimet käyvät syömässä useammin. Kumimattopintaisilla käytävillä esiintyy vähemmän sorkkavaurioita sekä liukastumis- ja kaatumisvammoja. Kumimatotkäytävät lisäävät luonnollista pehmeyttä sorkkan alle, jolloin mm. lehmät näyttävät kiihkökäyttäytymiset selvemmin kuin liukkaalla betonipinnalla.

On suositeltavaa, että paikoissa, joissa lehmät oleskelevat paljon, kuten robottien edustoilla sekä ruokintakäytävällä, olisi kumimatto betonilattian päällä. Tällöin lehmän on miellyttävämpi seisoa vuoroaan odottaen eikä mahdolliset tönimiset/liikehännät ym. saa aikaan vaurioita sorkkiin. Välikäytävillä ym. paikkoihin, joissa on paljon liikennettä, suositellaan nk. kuluttavaa käytävämattoa liukkauden estämiseksi sekä tuomaan sorkille kuluttavaa lattiapintaa.

Sorkkakylvyt, -altaat

Sorkkakyllyn tarkoituksena on hoitaa/ennaltaehkäistä paikallisesti sorkka-alueen ihotulehdusta, sorkkavälin ihotulehdusta ja kantasyöpymää. Sorkkakyllyn teho perustuu sorkkan, sorkkavälin ja sorkka-alueen ihon kylvetykseen, joka vähentää näiden alueiden bakteerimäärää. Sorkkavälin ajotulehdusten epidemioissa sorkkakylpyä voidaan käyttää terveiden sorkkien kylvetykseen vähentämään tartunnansaantivaaraa sekä jatkohoitona ennaltaehkäisevästi.

Sorkkakylpy toteutetaan perinteisesti sijoittamalla lehmien kulkureitille (esim. lypsytaseman/robotin poistumisreitille) matala

sorkkakylpyallas, jossa olevan liuoksen läpi eläimet kävelevät. Altaan tulee olla riittävän pitkä (n. 3 m), etteivät eläimet yritä hypätä siitä yli. Liuoksen pinta tulee olla riittävän korkealla, jotta koko sorkka peittyy liuokseen lehmän kävellessä siitä läpi. Sorkkien tulisi olla mahdollisimman puhtaat, jotta kylvetysteho olisi hyvä ja liuos ei ennen aikojaan likaantuisi. Sorkkien puhtautta voi parantaa sorkkakylpyallasta edeltävällä huuhtelualtaalla tai huuhtelemalla sorkkia lypsyasemalla esim. vettä käyttäen. Sorkat voidaan käsitellä myös esimerkiksi reppuruiskulla. Erityisesti tämä soveltuu parsinavetassa oleville eläimille, jotka eivät päivittäin kulje esimerkiksi lypsyasemalle, mutta on toimiva myös yksittäisten eläinten sorkkien käsittelemiseen pihattonavetoissa.

Sorkkakyllyn tarkoituksena on tuhota bakteereja sorkan iholta ja jo tulehtuneista ihon kohdista. Tästä syystä sorkkakylpyyn käytetään desinfioivia aineita. Tarkoitukseen on käytetty ainakin kuparisulfaattia ja erilaisia kaupallisia desinfiointiaineita. Sorkkakylpyihin on saatavilla myös useita kaupallisia valmisteita, kuten esimerkiksi DeLaval EasyStride. Sorkkakyllyn suurin haaste on pitää sorkkakylpyliuos jatkuvasti desinfioivana. Jos liuos menettää välillä desinfektioitehonsa laimenemisen tai likaantumisen vuoksi, sorkkakylpy sairauksien hoidon ja ehkäisyn sijaan levittää niitä. On erittäin tärkeää lukea käytettävän sorkkakylpyaineen käyttöohjeet ja noudattaa niitä, varsinkin kuparisulfaatin käyttöohjeita ja -määriä on ehdottomasti noudatettava ja valmiin liuoksen pH-arvo on aina mitattava!

Automaattilypsyn asettamat erityisvaatimukset sorkkaterveyteen

Sorkkaterveyden ja sorkkien kestävyuden kannalta on tärkeää, että eläin ei joudu tarpeettomasti seisoskelemaan odottaessaan lypsylle pääsyä tai makuupaikan vapautumista. Hyvillä hoitorutiineilla ja tilaratkaisuilla vähennetään turhaa seisoskelua ja jonottamista. Hyvälaatuinen ja helposti saatavissa oleva karkearehu on perusta hyvälle sorkkaterveydelle. Navetan ilmanvaihtoon on myös kiinnitettävä huomiota, ammoniakkipitoinen ilma lattioiden tasolla lisää sorkkasairauksien määrää.

Automaattilypsyssä lehmien sorkkaterveydestä huolehtiminen korostuu. Sorkkien on oltava terveet, jotta lehmä kulkee omatoimisesti lypsylle sekä syömään. Sopiva sork-

kahoitoväli on pitkälti navettakohtainen, riippuen olosuhteista sekä sorkkien kulumisesta. Jos lehmien sorkkien pohjiin on alkanut kasvaa patteja eli pohja ei ole tasainen, on hoidolla jo kiire. Hyvälaatuiseen ja oikea-aikaiseen sorkkahoitoon kannattaa panostaa, hyvin tehty sorkkahoitotyö näkyy pidempään terveinä sorkkina sekä ennaltaehkäisee sorkkavaurioita. Tervesorkkainen lehmä syö, käy lypsyllä, tiinehtyy ja toimii navetassa ”näkyvämmän lehmän” tavoin vuodesta toiseen.

Myös tartunnallisiin sorkkasairauksiin on kiinnitettävä huomiota. Jos navetassa esiintyy tartunnallisia sorkkasairauksia, on sorkkakylpyjen käyttö suositeltavaa. Useimmiten tämä onnistuu kätevimmin robottien poistumistielle sijoitettavalla sorkkakylpyaltaalla tai erillisellä sorkkakylpykujalla, josta lehmät ajetaan laumana tietyin väliajoin. Automaattisesti toimivat sorkkakylpyaltaat sekä robotteihin asennettavat kiinteät sorkkien suihkutuslaitteet ovat yleistymässä helppokäyttöisyytensä ansiosta. **HG**

SORKKA- TERVEYDEN- HUOLTO

Me sorkkia.

LUE LISÄÄ

**Tutustu tarkemmin
sorkanhoitoon
nettisivuillamme**

Paras tilanne sorkkaterveyden kannalta on tietenkin se, jossa sorkkaterveyttä ei tarvitse aktiivisesti miettiä joka päivä. Kun navetassa on olosuhteet kunnossa, eläinaines pysyy ennallaan ja tilanne kaikin puolin tasapainossa, eivät sorkka-asiat aiheuta suuria huolia. Optimaalisessa tilanteessa sorkkaterveys tulee esiin vain säännöllisen sorkka-hoitajan käynnin yhteydessä. Harvoin näin onnellista tilannetta karjassa kuitenkaan on. Sorkkien kunto ja tarttuvat taudit aiheuttavat yhä enemmän päänvaivaa karjatilloilla. Me DeLavalilla olemme kehittäneet monia toimivia ratkaisuja avuksesi jokapäiväiseen sorkkaterveydenhuoltoon.

 DeLaval

Vuorenmaan Maatila Oy tähtää HYVÄÄN TUOTOKSEEN JA HIILIJALANJÄLJEN PIENENTÄMISEEN

Vuorenmaan Maatila Oy on veljesten **Janne ja Ville Vuorenmaan** sekä heidän puolisoidensa kanssa vetämä iso maatilayritys, jossa on lypsykarjatalouden ohella myös biokaasun ja biometaanin tuotantoa. Tilaa on kehitetty voimallisesti siten, että muutamassa vuosikymmenessä tila on kasvanut muutaman hehtaarin tilasta 180 lehmän karjatilaksi.

Syyskuisena aamuna kymmenisen kilometriä Haapaveden keskustasta kaarran peltoaukealta sora tielle, jonka varressa on – yllätys, yllätys – biokaasun tankkaus-asema! Äkkiseltään se muistuttaa itseasiassa aika paljon ihan mitä tahansa tankkauspistettä, mutta tankkauspistoolit ovat hieman erilaiset. Se toimii kuitenkin korttiautomaattina ja kuka tahansa voi tulla tankkaamaan biokaasua autoonsa, joka sitä voi käyttää. Tilalla on ja tapahtuu paljon muutakin mielenkiintoista, josta kerrotaan tarkemmin jutun myöhemmissä osioissa. Tilaa pyöritetään Vuorenmaan veljesten Jannen ja Villen sekä heidän puolisoidensa **Sanna Koukkarin** (Jannen puoliso) ja **Päivi Vuorenmaan** (Villen puoliso) voimin.

Sodan jälkeen isoisa aloitti muutamalla hehtaarilla

Tilan historia alkaa sotavuosilta. Sodan jälkeen nykyisten isäntien, Vuorenmaan veljesten; Jannen ja Villen isoisa hankki muutaman

Vuorenmaan Maatila Oy:llä on kovatuotoksinen karja. Siitä todisteena seinäkyllti navetan ovenpielessä, joka kertoo paljon.

hehtaarin maata nykyiseltä navetan paikalta. Lehmät olivat aluksi parsinavetassa ja lehmämäärä lisääntyi. Navettaan tehtiin laajennuksia tilantarpeen mukaan. Vuonna 2000 tilalle rakennettiin ensimmäinen pihatto, jossa oli tilaa 60 lehmälle. Lypsy tapahtui 2x3 DeLaval Tandem -lypsyasemalla. Aiemmin, 90-luvun lopussa, oli Jannen ja Villen sedältä ostettu hänen osuutensa. Tilaa on kehitetty jatkuvasti. Eläinainekseen ja eläinten hyvinvointiin on panostettu. – Ostimme 2000-luvun alussa hyviä holstein-eläimiä, joiden jälkeläisiä huomattava osa nykyisestä karjasta on, Janne muistuttaa ja jatkaa. – Tavoitteena on saada kestäviä ja pitkäikäisiä lehmä. Tällä hetkellä keskimääräinen lypsykausien määrä on kolme, mutta sitä pyritään kasvattamaan. Vuonna 2009 tilalle ostettiin hyvästä lopettavasta karjasta lehmävasikat.

Biokaasureaktori

Biometaania tankataan myös tilan omaan pakettiautoon. Kuorma-autolle on oma tankkauspistoolinsa.

Conexx-robotipihatto DeLaval varusteilla 2011

Tilan kehityshistoriassa tapahtui seuraava suurempi hyppäys, kun 2011 tilalle valmistui DeLavalin laitteilla varustettu Conexx-pihatto, jota on myöhemmin vielä pidennetty. Lehmä on tällä hetkellä 180 ja nuorta karjaa 130 päätä. Karja on pääosin holstein-rotua, ay-rotuisia on n. 30% ja uutena rotuna on jersey-lehmät, joita on kymmenen. – Jersey-rodun osuutta on lisätty monestakin syystä. Se tuottaa vähemmän maitoa, mutta maidon rasva- ja valkuaispitoisuudet ovat korkeat vrt. muihin lypsylehmärotuihimme. Niiden terveys

on keskimäärin hyvä. Myös sorkkaterveys on kunnossa ja poikimiset ovat keskimäärin helpoja, Janne painottaa. Lisää jersey-lehmiä on kasvamassa yli kymmenen.

Ritilämattojen asentamisen jälkeen ”kengitettävien” lehmien määrä romahti”

Merkittävä parannus sorkkaterveyteen tuli, kun kaikille ritilöille asennettiin ritilämattot. Odotusalueella ja poikkikäytävillä on vastavasti ns. kulutusmatot, jotka pitävät toisaalta sorkan kulumisen sopivalla tasolla. Ville huolehtii ja valvoo lehmien sorkkaterveyttä ja ken-

Kuvassa vasemmalla Ville Vuorenmaa keskellä Janne Vuorenmaa ja oikealla Jannen puoliso Sanna Koukkari.

gittää lehmiä tarpeen mukaan. – Ennen ritilämattojen käyttöönottoa kenkiä meni 70-80 kpl vuodessa. Ritilämattojen asennuksen jälkeen niitä menee ehkä enää n. 10 kpl/vuosi, Ville todistaa. Ritilämatot ovat olleet ehdottomasti erinomaisen hyvä ja tärkeä hankinta.

Lypsymenetelmän valinta oli lopulta helppo

Uuden pihatton suunnittelun alkuvaiheessa Janne oli jopa valmis lypsyasemalypsyyn, mutta se vaihtoehto ei kuitenkaan voittanut. Kun aiheesta keskustellaan ja mainitaan lypsyasema – Sannan pää alkaa kääntyillä sivusuunnassa sen merkiksi, ettei se ollut alkuunkaan hyvä vaihtoehto. Ja robottilypsyhän sitten valittiinkin. Tilalle tuli 2 kpl VMS Classic -robotteja. Pari vuotta sitten niiden tilalle vaihdettiin uudet VMS V300 -lypsyrobotit. Toinen VMS Classic jäi poikineiden osaston robotiksi. Se lypsää km. ensimmäiset 60 päivää poikimisesta.

Navigaattorin hankinnan jälkeen ei ole tarvinnut enää tehdä tiineystarkastuksia

Robottien vaihdon yhteydessä hankittiin myös Herd Navigator™ 500. Etenkin progesteronimittauksen hyöty on ollut huomattava. – Navigaattori on hyvä. Tiineystarkastuksia ei enää tarvitse tehdä. Myös rakkulat löytyvät. Kaiken kaikkiaan Navigaattori helpottaa tarkkailua, tilan väki vahvistaa. Muukin tekniikka on avuksi. Erottelu älyporteilla on kätevää. Heti robotilta poistuttaessa älyportti poimii eroteltavat lehmät erilleen, jolloin hoidot on helppo järjestää. Sannan mukaan *lievää varhaisdementiaa* on älyportissa havaittavissa. (Haasteita tuo etenkin uudet korvamerkkittunnistimet, joita vanha transponderitunnistus ei

Lehmät vaikuttavat tyytyväisiä olosuhteisiin. Parret ovat pehmeät, ritilöillä on kumimatot ja viilennyspuhaltimet viilentävät tarvittaessa.

Ville ja Päivi Vuorenmaa

Janne Vuorenmaa navetan toimistossa päivittämässä DelProlle siemennystietoja.

” Pesolan Janne huolehti mainiosti, että kaikki tarvittava oli paikalla ja jos jotain puuttui, se hoitui nopeasti ja käteväsi. Todella hyvin hoidettu projekti Jannen toimesta.

aina välttämättä tunnista.) DelPro-tuotannon-ohjausjärjestelmä on tilalla tehokkaassa käytössä ja sieltä saadaan paljon hyödyllistä tietoa liittyen eläinten seurantaan ja tuotantoon.

Yhteistyö DeLavalin kanssa on ollut mutkatonta niin huollon kuin myynninkin kanssa

Tilalla on pitkät perinteet yhteistyöstä DeLavalin kanssa. Tilan ensimmäisessä pihattossa aloitettiin lypsy DeLavalin Tandem-lypsyasemalla. – Kun v. 2011 uutta pihattoa rakennettiin ja kalustettiin, oli yhteistyö DeLavalin myyntimies **Janne Pesolan** kanssa saumatonta, Janne alleviivaa ja jatkaa, – Pesolan Janne huolehti mainiosti, että kaikki tarvittava oli paikalla ja jos jotain puuttui, se hoitui nopeasti ja käteväsi. Todella hyvin hoidettu projekti Jannen toimesta. Huoltoon on oltu myös tyytyväisiä, joskin tilan *hovihuoltomies Laitilan Antti* on ollut vuorottelupaalla ja huoltomies on nyt tullut kauempaa. Antti asuu vain muutaman kilometrin päässä, mikä on taannut todella nopean ja joustavan palvelun.

Lanta ja rehujätteet hyödynnetään biokaasuna

Vuorenmaan Maatilan erikoisuus on biokaasun tankkausmahdollisuus. – Suurin osa biokaasusta (biometaani) hyödynnetään tilalla

lämpö ja sähköenergiana, mutta ylijäävä osuus n. 30 % menee biokaasun tankkausasemalle, Janne kertoo. Valion Haapaveden juustolaan liikennöivä H. Vähäaho Oy:n maitoauto tankkaa jopa parikertaa päivässä biometaania tankkiin. Tilan ensimmäinen biokaasulaitos aloitti toimintansa jo vuonna 2005. Sähköntuotanto on aloitettu 2015. Viime vuonna

reaktori uusittiin ja valmistui Demecan toimittama kiintomädätyslaitos (600 m³), josta kerätään muodostuvat kaasut talteen. Mädätykseen käytetään tilalla tuotettu lanta ja esim. rehujäte. Laitos tuottaa biokaasua 2400 MWh verran. Lietettä aletaan separoida ja hyödyntää kuivikkeena eläimille. Vielä toistaiseksi kuivikkeena on käytetty turvetta. **MO**

VUORENMAAN MAATILA OY, Haapavesi

Omistajat:	Ville ja Janne Vuorenmaa sekä Jannen puoliso Sanna Koukkari
Eläimiä:	180 lehmää ja 130 nuorkarjaa
Rakennukset:	Conexx/DeLaval -pihatto (2011) ja laajennus 2018 (vasikkala ja poikimaosasto sekä poikineiden osasto)
Tuotos:	13 000 kg (EKM)
Lypsy:	2 kpl DeLaval VMS™ V300 ja 1 kpl VMS™ Classic -lypsyrobotia
Maidon jäähdytys:	DeLaval siilotankki DS3S 20 000L, lämmöntalteenotto, T200-pesurilla
Ruokinta:	Ape, ajettavalla mikserillä
Tuotannonohjaus:	DelPro™ ja HerdNavigator 500
Lannanpoisto:	Liete, DeLaval lantarobotti RS450 (2 kpl)
Ritilät:	Ritilämatot
Parsilaitteet:	DeLaval CC1800 parret ja kalusteet sekä DeLaval M45R -parsipedit
Ilmanvaihto:	Luonnollinen ilmanvaihto: Ilmaverhot ja DeLaval viilennyspuhaltimet
Vasikanjuotto:	CF500+ juottoautomaatti 2-tuttijärjestelmällä

Päästökeskusteluissa maatalous on ollut syytettyjen penkillä

Miten ja miksi maidontuottajat
ovat mukana ilmastotalkoissa ja
ONKO SIITÄ MITÄÄN HYÖTYÄ
ITSE MAIDONTUOTTAJALLE?

Kysymme **Juha Nousiaiselta**, joka on **Valion hiilineutraalin maitoketjun johtaja** muutamia tarkennuksia siitä, mistä tässä kaiken kaikkiaan on kysymys?

”Maidontuotanto tai maatalous ylipäättään eivät ole ilmastonmuutoksen aiheuttajia. Maatalous voi kuitenkin olla yksi ilmastonmuutoksen suurimmista kärsijöistä.

Mitä hiilineutraalius tarkoittaa?

JUHA: Maidontuotannossa tärkeimmät ilmastopäästöt ovat pötsikäymisestä ja lantavarastossa muodostuvaa metaania (40 – 50 %), rehuntuotannossa peltomaassa syntyvää typpioksiduulia (35 – 45 %) ja hiilidioksidia (10 – 15 %), jota syntyy energiantuotannossa. Yli 90 % maidon hiilijäljestä syntyy, ennen kuin maitoauto saapuu meijeriin. Iso osa maidontuotannon päästöstä on kuitenkin kierrätettyä hiiltä.

Hiilineutraali maito tarkoittaa, että kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään ja sidotaan ilmasta vähintään sama määrä kuin niitä syntyy maitotilalla, kuljetuksissa, tehtaalla ja pakkausten valmistamisessa sekä muualla maidon matkan varrella.

Miksi hiilineutraalius tavoite?

JUHA: Iso kuva: Maidontuotanto tai maatalous ylipäättään eivät ole ilmastonmuutoksen aiheuttajia. Juurisyynä on fossiilisen hiilen vapauttaminen ilmakehään öljyn, maakaasun ja kivihiiilen käytöstä johtuen. Maatalous voi kuitenkin olla yksi ilmastonmuutoksen suurimmista kärsijöistä.

Maitoalan näkökulma: Huoli ilmastonmuutoksesta saa yhä useamman meistä miettimään omien valintojen hiilijalanjälkeä. Meille on tärkeää, että jokainen voi käyttää Valion tuotteita hyvällä omallatunnolla.

Miten tavoitteisiin pyritään ja päästään?

JUHA: Valion Kohti hiilineutraalia maitoketjua 2035 -ohjelmassa on kahdeksan osa-aluetta, joista neljä kohdistuu alkutuotantoon ja neljä Valion arvoketjuun maatilalla ulkopuolella. Alkutuotannossa Valio etenee hiilineutraaliin maidontuotantoon erityisesti neljää reittiä. Kivennäismailla nurmipeltoihin sidotaan

ilmasta nykyistä enemmän hiilidioksidia, turvepohjaisten peltojen päästöjä vähennetään, eläinten märehimisestä aiheutuvia metaanipäästöjä vähennetään sekä kierrätystä edistetään esimerkiksi tuottamalla lannasta liikenteen fossiilisia polttoaineita korvaavaa biokaasua.

Miten maitotilanne ovat suhtautuneet ja sitoutuneet näihin tavoitteisiin?

JUHA: Miltei 200 maitotilaa on mukana Valion erilaisissa piloteissa. Valion CARBOLaskurilla, jolla tilat voivat laskea raakamaitonsa hiilijalanjäljen, on tällä hetkellä noin 1500 käyttäjää. Valiolaista maitoa tuotetaan tällä hetkellä noin 4300 maitotilalla, joista noin 400 tilaa ilmoittaa tekevänsä hiiliviljelyä eli edistävänsä nurmen hiilensidontaa.

Miten/Mitä maitotila hyötyy näistä toimenpiteistä?

JUHA: Päästöjä vähentävät toimet kuten hiiliviljely, nurmisadon nostaminen, lehmien

hyvinvoinnin lisääminen ja rehunkäytön parantaminen parantavat myös tilojen tuottavuutta ja kannattavuutta. Lisäksi kierrätys luo tiloille uusia liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi biokaasun tuotannon muodossa. Tuottavuus ja ilmastotehokkuus eivät ole ristiriidassa toisiinsa nähden, ja se motivoi myös maitotilallisia. Laajemmassa kuvassa maatalouden ilmastotyö kaipaa kuitenkin ilman muuta lisäkannusteita, joko markkinahintojen ja/tai tukijärjestelmien kautta. Ilmastotyön vaateet ovat ymmärrettäviä, mutta niistä on saatava myös korvaus.

Onko vielä jotain lisättävää?

JUHA: Edellä mainittujen tilatason päästövähennysten lisäksi selvitämme Valion tuotantolaitosten ja logistiikan mahdollisuuksia päästövähennysten aikaansaamiseksi ja edesauttamiseksi. Hiilineutraali maitoketju nähdään kokonaisuutena, jossa esimerkiksi Valion logistiikan ja tuotantolaitosten energiankäyttö voivat luoda mahdollisuuksia maitotilojen kierrätystalouteen.

Nännikumilla on vapaaehtoinen

Oletko ajatellut, että nännikumi on lypsyjärjestelmän ainoa osa, joka todella koskettaa lehmää?

Hyvä utareterveys on korkealaatuisen maidontuotannon kulmakivi. Tekemällä oikeita valintoja voit ehkäistä ja helpottaa lypsyn lehmille aiheuttamaa räsitusta!

- + Lypsykoneen säännöllinen huolto ja kunnossapito
- + Vetimien huolellinen puhdistaminen ja esikäsittely
- + Lypsyjärjestelmän oikeat asetukset (mm. alipaine, irrotustaso)
- + Lypsyn jälkeen huolellinen vedinkasto, karjan olosuhteisiin sopivalla valmisteella
- + Mitä jäi puuttumaan?
 - **Laadukkaan ja oikeankokoisen nännikumin valinta!**

n väliä, olipa käytössäsi tai perinteinen lypsytapa!

Vain mittaamalla
vetimet voit selvittää
sen, mikä on oikea
nännikumi juuri sinun
karjallesi.

Tilan työrutiinit on hyvä pitää samankaltaisina, vaikka vuodesta toiseen, mutta nännikumin valintaan ei sama ohje päde. Karjan utaremuoto ja vedinten koko muuttuvat ajan ja jalostuksen myötä. Vain mittaamalla vetimet voit selvittää mikä on oikea nännikumi juuri sinun karjallesi. Meillä on työvälineet tähänkin hommaan. Anna lähimmän DeLaval-tiimiläisesi opastaa sinut oikeaan suuntaan matkalla kohti parempaa tulosta.

DeLaval-lypsyjärjestelmät ovat huippuunsa hiottuja, tutkimuksen ja käytännön kokemuksen kautta vuosien saatossa kehitettyjä maitotilan tärkeimpiä laitteita. Niiden jatkuva toimivuus ja pitkä elinkaari varmistetaan säännöllisillä huolloilla. Miksi sinun siten kannattaa valita lypsyjärjestelmääsi myös alkuperäiset DeLaval-nännikumit? Kuten kaikki tuotteemme, myös nännikumit ja letkut käyvät läpi tarkkaan valvotun tuotantoprosessin sekä jatkuvan tiukan laaduntarkkailun.

Valitse oikean kokoinen nännikumi

Valikoimamme nännikumit valmistetaan vastaamaan parhaiten omien laitteidemme käyttäjien tarpeita kaikkialla maailmassa. Tutkimalla ja testaamalla vuosien ajan olemme kehittäneet parhaat materiaalit ja juuri oikeat kokovaihtoehdot, koska jokainen karja on erilainen. Kun karjan vetimet on mitattu, etsimme valikoimastamme oikeankokoisen nännikumin. Kumien vaihto on työlästä, mutta silti se tulee tehdä ajallaan. Vain siten voit säilyttää utareterveyden korkealla tasolla ja varmistaa lypsyjärjestelmän toimivuuden.

Letkut ja kumit vanhenevat ja rapistuvat – ne on syytä vaihtaa säännöllisesti

Nännikumien lisäksi myös muut lypsyjärjestelmän kumiosat on vaihdettava säännöllisin väliajoin. Lypsytyöstä aiheutuva rasitus kuluttaa letkuja mekaanisesti, mutta kumiosat rapistuvat myös päivittäisten pesujen vaikutuksesta. Kumi on luonnonmateriaali, joka reagoi lämmönvaihteluihin sekä kemialliseen ja fyysiseen rasitukseen. Letkujen sisäpinnalla alkaa ajan myötä tapahtua mikroskooppisen pientä hajoamista, jonka kerrannaisvaikutukset voivat vaikuttaa suurestikin lypsytulokseen. Tehokkaasta pesusta huolimatta kumin hajonneeseen pintakerrokseen pesiytyy bakteereita, jotka aiheuttavat vakavia ongelmia lehmille ja maidon laatuun.

Kaikki nännikumit ja letkut on valmistettu DeLaval-laatuisiksi, parhaista raaka-aineista.

Kumiseokset on kehitelty erityisesti soveltuvaan meidän laitteistoillemme, eikä niitä voida kopioida. Pienikin muutos kumiseoksessa muuttaa kumin käyttäytymistä lypsytapaan ja voi näin ollen aiheuttaa riskin utareterveydelle tai alentaa maitotuotosta huomattavan lypsytuloksen myötä.

Nännikumivalikoimamme on jo nyt laaja, tarjoamme vaihtoehtoja kaikenkokoisille vetimille niin perinteiseen, kuin automaattiseenkin lypsyyn. Valitsemalla esimerkiksi apilanmuotoisen Clover™-nännikumin, lehmäsi lypsävät enemmän ja nopeammin kuin perinteisellä pyöreäkammioisella nännikumilla. Ainutlaatuisen muotonsa ansiosta Clover™ myös vähentää vetimeen kohdistuvaa rasitusta lypsytapaan aikana. Clover™-nännikumia on saatavilla kaikenkokoisille vetimille. Clover™-kumi löytyy myös Evanza™-lypsimestämme, jonka avulla nostat maidontuotantosi aivan uudelle tasolle! JS

LUE LISÄÄ

Tutustu tarkemmin
nännikumi-
valikoimaamme
verkkokaupassamme:

DeLaval UUTUUKSIA!

Uusi
ulko-
kuori!

DeLaval OptiDuo -rehunsiirtäjä ja sekoittaja

Älä vain työnnä rehua, sekoita se DeLaval OptiDuo™:lla! Rehun litistämisen sijaan DeLaval OptiDuo™ sekoittaa rehun uudelleen tehden sen taas houkuttelevaksi lehmille. DeLaval OptiDuo™ on täydellinen ratkaisu tiloille, jotka ruokkivat lehmät vain kerran päivässä.

OPTIDUO UUDISTUU:

- ✓ Uusi ulkokuori on valmistettu iskunkestävästä muovista.
- ✓ Houkutusrehun täytön järjestäminen ja automatisointi on nyt helpompaa

LUE LISÄÄ

Tutustu tarkem-
min OptiDuoon
nettisivuillamme:

PARREN PINTA PEHMEÄKSI

- panosta eläinten hyvinvointiin
- se kannattaa!

DeLaval Parsimatto RM37F

Uuden premium RM37F-parsipetimaton ja sen 25 mm:n pehmusteen ansiosta voit olla varma lehmiesi makuumukavuudesta. Makuulla lehmillä on oltava parhaat olosuhteet, jotta se tuottaa parhaiten ja sorkat kuivuvat sekä palautuvat rasituksesta. Parsimaton pitkien sivujen palapelireunat tekevät asennuksesta helppoa ja saumatonta. Erinomainen makuumukavuus saavutetaan 25 mm vaahtomuovipehmusteella, joka asennusvaiheessa.

UUTUUS

DeLaval TULEVIA TAPAHTUMIA

Vasikkapäivistä Koivikon kartanolla Kiteen Puhoksella 3.11.2021.

DeLaval AJANKOHTAISTA

TAPAHTUMIA

**Avoimet ovet 25.8. Leppämäen tilalla,
Mäkinen Lassi (Tarvasjoki, Lieto)**

Avoimet ovet Leppämäen tilalla Liedossa.

Tapahtuma järjestettiin koronarajoitusten puitteissa, mutta kiinnostuneita vierailijoita piisasi.

Kuvassa keskellä emäntä Minna Mäkinen ja isäntä Lassi ja poikansa Niilo sekä äärimmäisenä vasemmalla DeLavalin laitemyyjä Trygve Isaksson ja oikealla myyntijohtaja Tuomas Kuusinen.

DeLaval HENKILÖSTÖUUTISIA

UUDET HUOLTOTEKNIKKOMME:

Pauli Tarvainen, Keski-Suomi, Saarijärvi: p.040 1649 710
Jouni Honkala, Sievi: p. 040 164 9751

Kiitämme **Terho Etulaa** ja **Göran Wallenia** pitkästä työurasta heidän siirtyttyä eläkkeelle. Heidän alueellaan ovat aloittaneet:

Tuukka Linna, Lahden eteläinen puoli: p. 040 164 9719
Jesse Hänninen, Itä-Uusimaa: p.040 164 9720

UUDET MYYNTITIIMIN MYYJÄMME:

Trygve Isaksson on siirtynyt eläkkeelle ja hänelle suuri kiitos pitkästä urasta DeLavalin palveluksessa.

Hänen tilallaan ovat aloittaneet:

Mika Söderblom, laitemyynti, Varsinais-Suomi: p. 040 704 5668

Sami Plusisaari, laite- ja tarvikemyynti, ruotsinkielinen Pohjanmaa

UUDET TILA-NEUVOJAMME JA VASTUUALUEET:

Jenny Klemola, Länsi-Suomen alueella
Maiju Maaninka, Itä-, Keski- ja Pohjois-Suomen alueella

(**Tiina Marttila**, jatkaa Etelä- ja Keski-Suomen alueella)

Jouni Honkala

Tarkista tarkempi aluejako netti-sivuiltamme www.delaval.fi

Jenny Klemola

Pauli Tarvainen

Mika Söderblom

Sami Plusisaari

Maiju Maaninka

Tämä on ehkä yrittäjäurani paras investointi toteaa Finn milk Oy:n Ari Teppo

Finnmilk Oy:n isännät Topias ja Ari Teppo ovat silminnähtävien tyytyväisiä viilennyksen toimintaan.

Keväällä 2021 Finn milk Oy:lle hankittiin DeLaval viilennyspuhallinjärjestelmä huolehtimaan eläinten tehostetusta viilennyksestä etenkin kesän kuumimpien hellejaksojen aikana. Tällä haluttiin ehkäistä lehmien lämpöstressin aiheuttamaa tuotannon notkahtamista, joka väijäämättä on seurannut pitkistä hellejaksoista. Investointia oli jo harkittu ja suunniteltu useamman vuoden ajan, mutta keväällä 2021 se päätettiin toteuttaa. Tilan väellä odotukset olivat korkealla ja laitteisto joutuikin ennätyskuumana kesänä todelliseen testiin.

Finnmilk Oy on yksi Suomen suurimmista maitotiloista. Tilalla on lypsylehmiä 600, mikä tarkoittaa sitä, että jos maitotuotos laskee helteiden vuoksi, on se taloudellisestikin merkittävä asia. Juttelemme tilan isäntien **Ari Tepon** ja hänen poikansa **Topias Tepon** kanssa hieman siitä, miten tilanne oli ennen ja jälkeen järjestelmän käyttöönoton. – Jo hieman yli 20°C pidemmällä lämpöjaksolla lehmät alkoivat seisoskella juoma-altaiden äärellä. Ne selvästi vähensivät makuuparsissa makaamista. Maitotuotos laski keskimäärin n.3-4 litraa päivässä, Ari muistelee. – Tämä aiheutti aina myös huomattavan ruuhkan juoma-altaille.

Finnmilk Oy:n DeLaval AMR™ automaattinen karuselliasema täyttää pian 7 vuotta.

Navetan ruokintapöydällä Topias, DeLaval myyjä Keijo Sillanpää ja Ari pohtimassa onnistumisen avaimia.

Viilennyspuhaltimet on suunnattu makuuparsiin, jotta eläinten on mukava olla makuulla myös kuumana aikana.

Lehmät viihtyvät makuuparsissa, koska puhallus viilentää

Tilalle ei hankittu puhaltimia sattumanvaraisesti, vaan tarjouksia pyydettiin erityyppisistä ja hintaisistakin ratkaisuista. DeLavalin tarjouksessa oli päättäjien mielestä sopiva hinta ja hyvä suunnitelma. Suunnitelman ja tarjouksen olivat laatineet laitemyyjä **Keijo Sillanpää** ja ilmanvaihdon tuotevastaava **Antti Peltola**. Ratkaisevia asioita oli puhaltimien riittävä määrä ja oikea sijoittelu, vaikka Ari ei heti samaa mieltä ollutkaan. Puhaltimet sijoiteltiin parsirivien päälle ja kokoomatilaan. Asennus onnistui mallikkaasti osaavan asennustiimin toimesta.

Hellekesä osoitti, että järjestelmä toimii vähintään odotetusti – maitotuotoksen notkahdus jäi tulematta

Mennyt kesä oli todella helteinen. Hellejakso oli ennätyskellisen pitkä. – Lehmät menivät helteestä huolimatta makuulle normaalisti, eivätkä ryynnänneet viettämään aikaansa seisoskellen juoma-altaille, Ari alleviivaa. – Maitotuotos ei juurikaan pudonnut, kuten aiemmin on helteillä ollut tapana. Normaalisti muutama helteinen päivä ei vielä vaikuta maitotuotokseen, mutta pidemmällä hellejaksolla sillä oli välitön tuotosta alentava vaikutus, Ari kuittaa. Puhaltimia ohjataan taajuusmuuntajilla, jotka säätyvät lämpötilan mukaan. Näin niiden teho on sopiva kulloisenkin tilanteeseen. Ilman säätöä tehokkaat puhaltimet puhaltaisivat aivan liian kovaa ja melun määrä olisi tarpeettoman suuri. – Lisääntynyt melu navetassa onkin yksi puhaltimien haittapuoli, mutta hyöty on niin suuri, että se haitta on hyväksyttävä, Ari painottaa. – Kuivikkeita tahtoo mennä ilmavirran mukana, mutta sitä voi ehkä välttää suuntaamalla puhaltimia uudelleen, Ari ja Topias pohtivat. Positiivinen asia on myös se, että ilma vaihtuu tehokkaasti ruokintapöydäläkin. Järjestelmän virrankulutus on myös syytä huomioida, kun miettii sähkönsyöttöä järjestelmään. Kaiken kaikkiaan tämä kesä on osoittanut sen, että tehostetulla ja oikein suunnitellulla ilmanvaihdolla on merkitystä eläinten hyvinvointiin ja sitä kautta myös tuotantoon. *MO*

LUE LISÄÄ

Lämpöstressin vaikutus maitotuotokseen ja talouteen

KATSO VIDEO

DeLavalin istagramissa Finnmilkin Topias Teppo kertoo viilennyksen vaikutuksesta tuotokseen kesällä 2021

FINNMILK OY, Seinäjoki

Omistajat:	Ari ja Topias Teppo
Lypsylehmiä:	600 ja 450 nuorkarjaa
Tuotos:	km. 36-38 kg/lehmä/pv
Lypsy:	DeLaval AMR™ -automaattinen karuselliasema (2015)
Ilmanvaihto:	27 kpl DDF1200-viilennyspuhaltimia, taajuusmuuntimet

VMS V310:n progesteroni- seuranta on loistava apuväline etenkin hiljaisten kiimojen löytämiseen

vakuuttaa Savikon tilan emäntä Virve Mäkipää

Savikon tila sijaitsee reilut viisi kilometriä Ilmajoen keskustasta Harjunmäessä. Lähin naapurinavetta on aivan vieressä, joten paikalla on melkoinen maidon-
tuotannon keskittymä. Tätä nykyä tilaa pyörittävät isäntä **Jaakko Kukkonen** ja hänen puolisonsa **Virve Mäkipää**. Vanhassa parsina-
vetassa pidettiin vajaata 30 lehmää aina 2010-
luvun lopulle. Tilan, joka toimi maatalousyh-
tymänä, pidosta vastasivat Jaakko ja hänen
vanhempansa. Vuonna 2010 tilalle rakennet-
tiin uusi 70 lehmän robottipihatto. Maata-
lousyhtymä purettiin ja Jaakko otti vastuun

Uusi VMS V310 on todella varmatoiminen ja RePro-ominaisuus auttaa kiimantarkkailussa. Kuvassa vasemmalta DeLaval laitemyyjiä Keijo Sillanpää, emäntä Virve Mäkipää ja isäntä Jaakko Kukkonen

Pihattonavetassa on lehmien hyvä olla. Ilma on raikas, parret pehmeät ja kuivat sekä valoa riittää. Taustalla näkyy uuden navettaosan rakennustyömaa.

tilan pidosta. Parsinavetta jäi pois käytöstä. Uuteen pihattoon tuli DeLavalin VMS-lypsyrobotti. Nuorelle karjalle tilalla on vuonna 2002 rakennettu kylmäpihatto.

Navetan laajennus on parhaillaan työnalla ja valmistuu tänä vuonna. Juuri valmistunut vasikkala on jo käytössä.

Tilalla satsataan kehitykseen. Noin kymmenen vuotta vanha VMS Classic -lypsyrobotti on jo vaihdettu uuteen VMS V310:een. Toinen VMS V310 tulee käyttöön laajennuksen myötä. Kaupat tehtiin DeLaval laitemyyjä **Keijo Silanpään** kanssa. – Käytetty VMS Classic on vielä hyvässä lypsykunnossa ja odottaa uutta kotia, Jaakko muistuttaa. Navettakierroksella voimme todeta, että eläimistä pidetään todella hyvää huolta. Navettaolosuhteisiin on panostettu. Uuteen lypsyrobottiin ollaan myös erit-

tän tyytyväisiä. – Se on luonnollisesti paljon parempi kuin vanha malli. Etenkin lypsykapasiteettia on paljon enemmän ja toimintavarmuus on erittäin korkealla tasolla, Virve sanoo. Isäntäväen on vakuuttanut VMS:n kyky lypsää todella hankaliakin utareita. Tilan ainut haasteellisen utareen omaava lehmä oli juuri lypsyrobotilla. Kyseisen lehmän takavetimet olivat todella hankalan näköiset lypsettävät, mutta VMS lypsää ne aivan normaalisti.

Tilan tuotostavoite on kova – jopa 14 000 kg EKM, tällä hetkellä se on lähes 12500 kg EKM

Savikon tilalla maidontuotanto on hyvin tavoitteellista. Lehmille ja kaikille eläimille pyritään takaamaan mahdollisimman hyvät olosuhteet ja edellytykset, jotta ne voisivat antaa parastaan myös tuottajille. Tilan erikoisuutena voisi pitää vasikoiden imettäjä-

SAVIKON TILA, Ilmajoki

Omistat:	Jaakko Kukkonen
Eläimiä:	70 lypsylehmää, 72 nuorkarjaa
Rakennus:	Pihatossa 72 lehmäpaikkaa (2011) + uusi laajennusosa (2021) 70 eläinpaikkaa
Kylmäpihatto (2002):	48 kpl, uusi vasikkala (0-6kk): 32 kpl
Lypsy:	DeLaval VMS V310 RePro-ominaisuudella lypsää ja toinen tulossa laajennukseen
Lannanpoisto:	Lietelanta
Ruokinta:	Ape
Cow Comfort:	DeLaval karjarahjat
Ilmanvaihto:	Luonnollinen, verhoseinät
Vasikanjuotto:	DeLaval juottoautomaatti

lehmä toimintaa. Lehmän poikimisen jälkeen vasikka on aluksi muutaman päivän oman emänsä vierihoidossa. Sen jälkeen vasikka siirtyy uuteen vasikkalaan imettäjälehmän imetykseen, jossa se viettää n. 2-3 kuukautta. Aiemmin kaikki vasikat on juotettu juottoautomaatilla ja nyt se on enää varalla. Imettäjälehmävasikkalassa on kestopuivikepohja. Kuvikkeena on turve ja olki. Näillä menetelmillä tilalla pyritään varmistamaan vasikan mahdollisimman hyvä alkukasvatus, jotta sitten lehmänä sillä on mahdollisimman hyvät edellytykset olla terve ja hyvin tuottava.

Tilalla on aperuokinta. Peruskomponentit ovat oma säilöreuhu, tuoresäilötty vilja sekä rypsi. Lehmille, hiehoille ja umpilehmille on kaikille omat appeensa. Ruokinnan suunnitelma ja ostokomponentit tulee A-Rehulta. – Tämän vuoden säilörehusato oli varsin hyvä. Kolmatta leikkuuta ei ole ainakaan toistaiseksi tehty, mutta kokonaisuutena lopputulos ihan

ok. Kakkossato, joka myöhästyi kuivuuden vuoksi, meni uuteen siiloon, Jaakko toteaa.

RePron progesteronihormoni- mittaus on äärettömän hyvä apu kiimantarkkailussa

Kiimojen seuranta ja oikean siemennysajan kohdan löytäminen ovat ehkä vaativimpia ja vaikeimpia tehtäviä lypsykarjatilalla. Tutkimusten mukaan mitä korkeampituottoinen lehmä sitä vaikeampaa se on. Myös karjakoon kasvulla on varmasti oma merkityksensä, sillä isommassa karjassa kiimantarkkailu on haastavaa ja aikaa vievää työtä. Taloudellisestikin puhutaan merkittävästä summista. Ns. tyhjä päivät maksavat tilalle huomattavasti. DelPro ja VMS V310:n RePro-ominaisuus auttavat ja helpottavat tätä työtä merkittävästi. Progesteronimittauksen avulla kiimahälytys saadaan jo, ennen kuin kiiman näkyviä merkkejä edes on. Etenkin poikkeavissa tilanteissa progesteronimittaus helpottaa tilanteen tarkempaa kartoitusta. Munasarjarakkula, eli kysta, on nautojen lisääntymishäiriöiden aiheuttajina tunnettu jo kauan, ja se on yksi nautojen yleisimpiä lisääntymishäiriötä. Progesteronimittaus paljastaa nämä häiriöt. Samoin varhainen luominen on havaittavissa RePron tekemän progesteronimittauksen tuloksena. Virve on erittäin innostunut RePron antamasta tiedosta, joka auttaa hyvän tiinehtyvyyden saavuttamisessa.

Hyvä yhteistyö DeLavalin kanssa – Kaikenkattava All-Inclusive huoltosopimus on hyvä valinta

Savikon tilalla on päädytty DeLavalin Kaikenkattavaan huoltoon. Etenkin Virve on kokenut sen todella hyväksi ratkaisuksi. – Jos isäntä ei ole paikalla ja lypsyrobotiin sattuu tulemaan joku häiriö, ei tarvitse pelätä ottaa yhteyttä DeLaval huoltoon. Tämä toimii meillä erinomaisesti ja suosittelen sitä muillekin, Virve painottaa. Muutenkin yhteistyö DeLavalin kanssa on sujunut hyvin. Lypsylaitteiston huolto ja hyvä kunto koetaan Savikon tilalla yhdeksi merkittävimäksi tekijäksi hyvälle lehmien terveydelle. **Juha Viitala** on tilan *hovihooltaja*. Uuden robotin RePro-ominaisuuden saloihin isäntäväkeä oli opettamassa Lehmälääkärit.com:n **Sanni Kallio**. Virve on sitä mieltä, että se koulutus oli oikein hyvä ja perusteellinen. Jaakko voisi vielä omasta mielestään tarvita lisäkoulutusta, mutta Virven mielestä haaste tulee Jaakon DelPron käytön vähyydestä. – Mitä enemmän sitä käyttää sitä paremmin sitä pystyy hyödyntämään, Virve valistaa. Virven mielestä yleensäkin tarvittaisiin entistä enemmän tietoa tästä ReProsta ja sen ominaisuuksista, sillä se on oikein oiva apuväline. Harmillisen moni ei oikein vielä ymmärrä sen tärkeyttä ja käytön merkitystä.

Lypsy käy VMS V310 työssään.

Savikon tilalla on hyvin positiivinen vire

Navettakerros on tehty ja kahvit juoto tuvan pöydän ääressä. Perheen nuorin on kotona, mutta on jo 5-vuotiaiden varhaiskasvatustilalla. Teini-ikäiset koululaiset saapuvat myös kotiin. Emännän täytyy kiirehtiä hevosharrastuksensa pariin. Kiitämme tilaa mahdollisuudesta vierailulla ja toivotamme onnea ja menestystä uudelle navetan laajennukselle.
MO

LUE LISÄÄ

Lue lisää DelProsta
ja lehmien
lisääntymisestä, sekä
RePron toiminnasta

Muutaman päivän ikäiset vasikat siirretään uuteen vasikkalaan imettäjälehmän imeytykseen, jossa se viettää 2-3 kuukautta. Imettäjälehmävasikkalassa on kestokuivikepohja. Nyt kuivikkeena on vielä pelkästään turve.

25 vrk
lyhyempi
poikimaväli*

havaitsee
yli **95%**
kiimoista**

Suvilehdon VMS™ V310

- lypsyrobotti
on myös täydellinen
hedelmällisyyden-
hallintatyökalu

DeLaval RePro -ominaisuudella varustettu VMS™ V310 lypsää lehmät ja huolehtii kiimantarkkailusta. Se löytää myös hiljaiset kiimat, tekee tiineystarkastukset automaattisesti ja havaitsee epänormaalit kiimakierrot ja varhaisluomiset nopeasti ja luotettavasti.

*Tiedot VMS V310 pilottiiloilta
**Friggens et al, 2008

**Nosta sinäkin
lypsyjärjestelmäsi
uudelle tasolle**

“Majurin tilan Martti Suvilehto kehuu huoltoteknikko Hannu Illikaiselle miten V310 tekee kiimantarkkailutyön ja mahdollistaa lehmien siementämisen juuri oikeaan aikaan.”

Kysy lisää omalta laitemyyjältäsi, kuinka sinä nostat lypsyn seuraavalle tasolle:
www.delaval.com/fi

MIKÄ ON SINUN NÄKÖKULMASI UTAREHYGIENIAAN?

Hyvä utareterveys edistää maidontuotantoa parhaiten. Siksi olemme panostaneet osaamiseen ja kokemukseen utareterveydestä jo vuosia. Seuraa rutiineja kohti parempaa utareterveyttä!

Ennen lypsyä

1 Vältä taudinaiheuttajien levittämistä

Käsineiden käyttö vähentää suurelta osin bakteerien leviämistä lehmien välillä

2 Utareiden puhdistus ennen lypsyä

Puhdistusaineen käyttö vähentää suurelta osin likaa ja taudinaiheuttajien määrää vetimissä

Nosta utareterveys uudelle tasolle

Lypsyn aikana

3 Lypsinen asento

Paras lypsyntulos DeLaval nännikumien ja letkujen ansiosta

4 Vedinten kunto

Parannat sitä mm. DeLaval Evanza-lypsimellä, jossa on apilanmuotoinen Clover-vaihtokasetti nännikumina

OTA
360°
NÄKÖ-
KULMA
UTARE-
TERVEYTEEN

Lypsyjen välillä

8 Tarkista soluluku säännöllisesti

Huomaa utaretulehdukset nopeasti ja helposti! Käytä DeLaval DCC-solulaskuria

7 Puhtaat parret

DeLaval DryMaxx-kuivikeaine auttaa varmistamaan parsien puhtautta ja hygieniää

Lypsyn jälkeen

6 Lypsinen desinfiointi

Vältä taudinaiheuttajien leviäminen ja desinfioi lypsimet DeLaval PeraDis-desinfiointiaineella

5 Suojaa vetimet

Tehokas suoja? Käytä Tri-Fender tai IodoFence-vedinhuoltoaineita

DeLaval premium parsipeti RM37F

RM37F-parsipetimat on ja sen 25 mm:n pehmusteen ansiosta voit olla varma lehmiesi makuukavuudesta. Levätessään lehmillä on parhaat olosuhteet parantaa maitotuotostaan ja palautua sorkkien rasituksesta. Tässä uudessa DeLavalin premium-parsimatossa on pitkillä sivuilla palapelireunat, joiden ansiosta asennus on helppoa ja saumatonta.

Erinomainen makuukavuus saavutetaan 25 mm vaahtomuovipehmusteella, joka asennusvaiheessa liu'utetaan maton alle. Takaosan sileän ja loivasti kaatavan muotoilun ansiosta maton puhtaanapito on helppoa.

UUTUUS

Me terveitä sorkkia

Kysy tarjous

OptiDuo™

- ✓ Suurempi rehunkulutus
- ✓ Enemmän kasvua
- ✓ Pieni hävikki
- ✓ Enemmän maitoa
- ✓ Vähemmän stressiä

Kysy lisää laitemyyjältäsi ja huoltoteknikoltasi:

www.delaval.com/fi/yhteys

Me terveitä sorkkia

Pidä huolta lehmien sorkista

Kaksivaiheisella sorkanhoito-ohjelmalla

Vaihe 1: Puhdistus

Vaihe 2: Desinfiointi

Puhdistus ja hoito – kahdessa erillisessä sorkkaliuoksessa 1,5 - 2 metrin etäisyydellä toisistaan.

- 1 Vaihe 1.** Sorkkien puhdistus **HC40**:llä
- 2 Vaihe 2.** Sorkkien desinfiointi sorkanhoitoaine **Easy Stride**:lla
Sorkkanhoitoa suositellaan tehtäväksi vähintään kaksi kertaa viikossa. Mahdollisessa ongelmatilanteessa päivittäin.

EasyStriden, sorkkanpesualtaan ja HC sorkkanpesuaineen tarjoukset takasivulla

Kun DeLavalin lantarobotti työskentelee kellon ympäri puhdistaan lantaa juuri sinun lehmiesi sorkkien alta, voit olla varma, että olet tehnyt parhaasi karjasi sorkkaterveysten eteen, nukkuessasikin. DeLavalin lantarobotti on helppo asentaa ja ottaa käyttöön, reittien aikatalutus on suunniteltu lisäämään

joustavuutta tilasi työtappoihin. Se toimii itsenäisesti vähentäen sinun työkuormitustasi, häiritsemättä lehmiä. Navetastasi tulee parempi paikka sinulle, työntekijöillesi ja lehmillesi.

Ota yhteyttä laitemyyjällesi:
www.delaval.com/fi/yhteys

Me terveitä sorkkia

Tarjoukset voimassa 1.9-31.10.2021
Hinnat sis. alv. 24%

EasyStride sorkkanhoitoaine

Ensiluokkainen, erittäin tehokas sorkkatulehdusten ennaltaehkäisyyn ja hoitoon kehitetty sorkkien desinfiointiaine, joka vähentää bakteerien leviämistä karjassa. Sinisen värin ansiosta helposti havaittava. Ympäristöystävällinen, ei sisällä kuparisulfaattia, QAC-yhdisteitä eikä formaliinia.

20 l **199 €** suos. 252,96 ref. 741007861
60 l **585 €** suos. 682,00 ref. 741007862
200 l **1800 €** suos. 2046,00 ref. 741007863

DeLaval EasyStride™

290,-

Sorkkakylpyallas

Helposti tyhjennettävä ja puhdistettava muovinen sorkka-allas on hygieeninen sorkkanhoitokeino kulkuväylillä. Koko: 200x85x15 cm

suos. 357,72 ref. 4787027097

35,-

DryMaxx™- kuivikeaine 22kg

Drymaxx parantaa parren puhtautta. Imee kosteutta jopa 140 % oman painonsa verran ja neutraloi ammoniakkaa ja hajua sekä vähentää karpäsiä. Se ei ole vaarallista eläimille, eikä ympäristölle, eikä se ruostuta, eikä syövytä. Rakeistettu olomuoto vähentää pölyä ja estää pinnan liukkausta. Piimaata, luonnon omaa tuotetta, pH6. Voidaan käyttää pelkästään tai yhdessä esim. kutterin kanssa. Suos. 44,02 ref. 92067004

84,-

HC40 sorkkasaippua

Mieto sorkanpesuliuos, jota käytetään juuri ennen sorkkien desinfiointia. Se poistaa tehokkaasti lian ja lannan sorkista ja puhdistaa sorkkien välit. Käytetään säännöllisesti estämään lian kerääntyminen sorkkiin ja ehkäisemään bakteerikasvua. 0,8l/200l liuos.

Suos. 86,18 ref. 741007851

Lämmitettävä juoma-allas PT11

Eristetty juoma-allas uimurilla. sen erinomainen kapasiteetti (83l/min, 4 bar) soveltuu jopa 10 lehmän ryhmälle. Asennettavissa 500 watin vastuksen kanssa, joka pitää veden sulana myös talviolosuhteissa. Sisäänrakennettu termostaatti. Seinä- tai lattiasennukseen. Pyöreän muodon ja tyhjennysventtiilin ansiosta se on helppo puhdistaa. Pituus ja leveys: 43 cm. Tilavuus 11 litraa.

Suos. 461,28 ref. 89712440

399,-

Talvinauha B40

Standard, 200 m, ruskea.
Vastus 2.06 Ω/m

Suos. 76,88 ref. 88154301

72,-

Aitanauha WR40

Basic, 300m, pun.valk.
Vastus 2.90 Ω/m

Suos. 45,26
ref. 2150004309

38,-

Alumiini ergovarsi

Tukeva alumiinivarsi tankkiharjoille ja kuivauslastoille, kierteellä. pit. 1700 mm, Ø31mm

Suos. 32,24 ref. 98880139

25,-

